

“ELÇİN. ÖMRÜN 75-Cİ BAHARI”

Məlumdur ki, Azərbaycan Milli Kitabxanası ölkənin bütün kitabxanaları üçün metodik mərkəz funksiyasını həyata keçirərək, respublika Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemləri üçün hər il çoxlu sayıda metodik vəsaitlər hazırlayırlar. Bu yaxında Kitabxana tərəfindən görkəmli Xalq yazarı Elçin İlyas oğlu Əfəndiyevin 75 illik yubileyi münasibətilə “Elçin. Ömrün 75-ci baharı” adlı metodik vəsait işiq üzü görmüşdür. Kitabxananın bölmə müdürü, Beynəlxalq Nobel İnformasiya Mərkəzinin vitse-prezidenti, Respulika Nobel İnformasiya Mərkəzinin sədri Bəybalə Ələsgərovun tərtibçi-müəllifliyi, Kitabxananın direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi, professor Kərim Tahirovun elmi redaktorluğu, ADPU-nin dekanı, dos. Elnarə Mehbaliyevanın redaktorluğu ilə çap olunmuş kitabda ilk olaraq Ümummilli lider Heydər Əliyevin 29 may 2003-cü il tarixli “E.İ.Əfəndiyevin “İstiqlal” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında” fərmanı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 11 may 2013-cü il tarixli “E.İ.Əfəndiyevin “Şərəf” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında” və 11 may 2018-ci il tarixli “E.İ.Əfəndiyevin “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında” sərəncamları verilmişdir.

Daha sonra Ulu öndər tərəfindən ədibin 60 illik yubileyi münasibətilə “Xalq yazarı Elçinə” adlı təbriki öz əksini tapmışdır. Ardinca Xalq yazarısının illər ərzində təqnid və ədəbiyatşunaslıq sahəsində xalqa xidmət etməyə çalışması haqqında qısa fikirlərini ifadə edən yazı verilmişdir.

Daha sonra Millət vəkili, akademik Nizami Cəfərovun ədib haqqında “Ədəbiyyat yaradıcı, metodoloqu və təessübükeş”, tərtibçi-müəllifin “Ömrün 75-ci baharı” adlı məqalələri verilmişdir.

Həyatiñin və elmi, bədii, ictimai-siyyasi fəaliyyətinin əsas tarixləri xronoloji qaydada əks olunmuş, tərcümə işləri, əsərlərinin digər dillərə tərcüməsi, tərtibciliyi, redaktəsi, ön sözü ilə çap olunmuş kitablar, həmçinin mükafatları haqqında məlumat verilmişdir.

“Ədəbiyyat, incəsonet, dövlət xadimləri və oxucuları Elçin haqqında” adlı hissədə Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev, akademik Məmməd Cəfər, akademik Həmid Arası, professor Mir Cəlal, Xalq yazarı İsa Hüseynov, akademik Bəkir Nəbiyev, Qafqaz müsəlmanlarının XII Şeyxülislami Hacı Allahşükür Paşazadə, AMEA-nın müxbir üzvü Yaşar Qarayev, akademik Nizami Cəfərov, professor Buludxan Xəlilov, Türkiyənin 9-cu prezidenti Süleyman Dəmirel, Qazaxistan Xalq şairi, ictimai xadim Oljas Süleymenov, rus yazarı Boris Polevoy, Başqırdıstanın Xalq şairi Mustay Kərim, rumin ədəbiyyatşunası Dmitri Balan, ictimai xadim, keçmiş İstanbul Büyük Bələdiyyə başqanı Bədrəddin Dalan, təqnidçi Elnarə Akimova, İstanbul Kultur Universitetinin rektoru Prof. Dursun Koçer, Türkiyə Respublikasının Mədəniyyət və Turizm naziri Ərtuğrul Günay, ədəbiyatşunas-təqnidçi, professor Yevgeni Sidorov, “Belçika-Azərbaycan Evi”nin

yaradıcısı və rəhbəri Bülənt Gürcam, türk alimi, professor Metin Turan, alman türkoloqu Henrix Fişer, ordu generalı, Türkiyə Silahlı qüvvələri Baş qərargahının sabiq rəisi İsmayııl Haqqı Qaradayı, rus təqnidçisi Svetlana Aliyeva, rus təqnidçisi Alla Marçenko, ingilis ədəbiyatşunası, tərcüməçi İan Piertdi və digər tanınmış şəxsiyyətlərin yazıçı haqqında fikirləri yer almışdır.

“Elçin yaradıcılığının mədəni-maarif müəssisələrində təbliğ” adlı metodik tövsiyə hissəsində Xalq yazarı Elçin anadan olmasının 75 illik yubileyi münasibətilə mədəni-maarif müəssisələrinin, o cümlədən kitabxanaların, mədəniyyət evlərinin, klubların, dram teatrlarının və digər müəssisələrin qarşısında mühüm vəzifələr durdugu qeyd edilir, geniş oxucu kütlələrini, ictimaiyyəti onun həyat və yaradıcılığı ilə tanış etmək üçün müxtəlif kütləvi tədbirlərdən, o cümlədən yaradıcılıq gecələrindən, görüşlərdən, oxucu konfranslarından, ilboyu davam edən kitab sərgilərindən, əyani və şifahi təbliğat formalarından, fotostendlərdən, məruzələrdən, söhbətlərdən, sual-cavablardan, bibliografiq xülasələrdən, teatr tamaşalarından, kino-filmərdən və s. bu kimi ənənəvi formalardan səmərəli şəkildə istifadə etmək tövsiyə olunur.

Oxucu konfranslarının keçirilməsi qaydası, bununla bağlı kitab sərgisinin tertibi qaydası verilmiş, yazarı haqqında olan ədəbiyyatın qısa siyahısı sərgi üçün nümunə olaraq göstərilmişdir. Həmçinin Elçin əsərləri, onun haqqında olan materialların mövzu kartotekası şəkildə hazırlanıb oxucuların istifadəsinə verilmiş, ədibin yaradıcılığının geniş kütləyə çatdırılmasında yeni forma olan sitat sərgisindən istifadə edilməsi tövsiyə olunmuşdur.

Bundan başqa, sual-cavab formasından istifadə edilməsi məsləhət görülərək, bir neçə nümunə verilmişdir. Digər təbliğat forması kimi yaradıcılıq gecələrinin təşkilinin vacibliyi vurgulanmış, onların təşkili zamanı nəzərə alınır bilən təkliflər qeyd olunmuşdur. Yubileyle əlaqədar olaraq kino işçilərinin Elçin sənənariləri əsasında çəkilmiş kinofilmərin nümayiş etdirilməsi, həmçinin kitabxanalararda, klublarda, mədəniyyət evlərində yubiley münasibətilə il ərzində davam edən filmərdən fotosərgilərin təşkili, fotosərgiyə şəkillərdən əlavə bu filmlər haqqında dövri mətbuatda çap olunmuş müxtəlif materialların da əlavə olunması, dram teatrlarında il ərzindəki tamaşalardan çəkilmiş fotoların sərgisinin nümayiş etdirilməsi tövsiyə kimi verilmişdir.

Bu hissəyə əlavə olaraq siyahı şəkildə tamaşaaya qoyulmuş əsərləri xronoloji qaydada verilmişdir. Teatrın adı, bədii rəhbəri, səhnələşdirən, layihə rəhbəri, kostyum dizayneri, səhnə mənecəri, tamaşanın quruluşçu rejissoru, quruluşçu rəssamı, dekorasiya rəssamı, geyim rəssamı, musiqi tərtibatçısı, xoreografi, bəstəkarı, piar marketinqi, fotoqrafi və digər məlumatları əks etdirir.

Sonda, ədəbiyyat siyahısında isə ədibin son illər işiq üzü görmüş kitabları, məqalələri, haqqında kitablar və yaradıcılığı mövzusunda müdafiə edilmiş dissertasiyaların bibliografiq təsvirləri öz əksini tapmışdır.

Dissertasiyalar əsasən Elçin bədii nəsri, dramaturgiyası əsasında, həmçinin, əsərlərinin ekran təcəssümü, dramalarının dili və üslubu, Elçin nəsständə folklorizm, Elçin və teatr mövzularında yazılmış sanballı tədqiqatlardır.

Kitabxanaların elmi-maarifçilik fəaliyyətinin onların işində vacib yer tutduğunu nəzərə alaraq, istiqamətverici bu metodik vəsait müxtəlif təbliğat xarakterli tədbirlərin reallaşdırılmasını tövsiyə edərək ədibin yaradıcılığına gənc oxucuların diqqətini çəkməyə imkan verir.

Aygün HACIYEVA,
Azərbaycan Milli Kitabxanasının
söbə müdürü, AMEA-nın doktorantı